

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2016CC760
Zaaknummer Klachtencommissie 2012T896

datum uitspraak 25 juli 2017

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door mr. G.M.J. van Oijen, aanvankelijk werkzaam als
advocaat bij Van Iersel Luchtman N.V in 's-Hertogenbosch, later
werkzaam als zelfstandig juridisch adviseur eveneens in 's-
Hertogenbosch,

te voldoen door:

de Congregatie van de Broeders van Maastricht,
gevestigd te Maastricht,
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 30 december 2015, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 10 maart 2015 met zaaknummer 2012T896, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 23 maart 2015, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is eveneens door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 25 april 2016 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de gestelde vermogensschade. Bij brief van 3 februari 2016 heeft mr. Van Oijen de schade van verzoeker schriftelijk nader onderbouwd. Verweerder heeft bij brief van 16 februari 2017 gereageerd. Bij brief d.d. 17 februari 2017 heeft mr. Van Oijen alsnog een verklaring overgelegd.

Op verzoek van de secretaris van de Compensatiecommissie heeft mr. Van Ooijen bij brief van 30 mei 2017 aanvullende stukken overgelegd. Verweerder heeft daarop bij brief van 2 juni 2017 gereageerd.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in hem advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoeker komt uit een katholiek gezin met vijf kinderen. In [jaar] is verzoeker op [leeftijd]-jarige leeftijd naar het Juvenaat [naam] in [plaats] gegaan om [opleiding] te volgen. [naam] (hierna: broeder [naam]) was onder meer zaalwacht op de slaapzaal van verzoeker. Aanvankelijk vond verzoeker broeder [naam] aardig.

Na drie maanden op het Juvenaat moest verzoeker, hij was toen [leeftijd] jaar, zonder opgaaf van redenen van slaapplaats wisselen en werd hem het bed bij de toiletgroep toegewezen. Kort na deze wisseling verscheen broeder [naam] aan het bed van verzoeker met zijn zaklamp en deed de dekens van verzoeker naar beneden. Vervolgens trok broeder [naam] de pyjamabroek van verzoeker omlaag en observeerde hij verzoekers blote geslachtsdelen. Na verloop van tijd ging broeder [naam] weg terwijl hij verzoeker met een ontbloot lichaam liet liggen. Dit seksueel misbruik heeft gedurende een periode van drie maanden meerdere keren per week plaatsgevonden.

Op een nacht moest verzoeker met broeder [naam] mee naar de andere slaapzaal omdat hij - volgens broeder [naam] - veel lag te hoesten en de anderen daar wakker van zouden worden. De andere slaapzaal was opgedeeld in chambrettes en niet meer in gebruik. Verzoeker werd in één van de chambrettes geleid en moest zijn pyjamajasje uitdoen. Vervolgens moest hij op zijn buik op het bed gaan liggen, waarna broeder [naam] verzoekers rug ter ontspanning insmeerde met een crème. Broeder [naam] ging even weg maar kwam even later geheel naakt en met een erectie terug. Broeder [naam] schoof achter verzoeker in het bed en heeft zijn stijve penis tussen verzoekers billen gedaan. Vervolgens heeft broeder [naam] verzoeker anaal verkracht. Dit was pijnlijk voor verzoeker. Vervolgens moest verzoeker zichzelf nadien schoonmaken en weer in zijn eigen bed gaan liggen. Broeder [naam] heeft verzoeker nog vier à vijf maal op deze wijze anaal verkracht. Verzoeker heeft er destijds met niemand over durven spreken.

Door een afname in het leerlingenaantal is het Juvenaat in [jaar] opgeheven en werden alle leerlingen naar huis gestuurd. Het seksueel misbruik is daarmee gestopt. Verzoeker was bij aanvang van het seksueel misbruik 13 jaar oud.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie zoals vermeld onder 1.1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker. In voornoemd advies is de klacht van verzoeker gegrond verklaard.

Dit advies is voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdrager van broeder [naam] tot overname van het advies.

3.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie - na ampel beraad - alsnog dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', zoals bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de jonge leeftijd van dertien jaar;
- Het misbruik heeft zeer gedurende een periode van anderhalf tot twee jaar plaats;
- Het misbruik bestond uit het frequent (meerdere keren per week, gedurende drie maanden) observeren van verzoekers intieme delen en het circa 5 keer anaal verkrachten van verzoeker;
- Het misbruik ging gepaard met pijn;
- Verzoeker heeft er destijds met niemand over durven spreken.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Van Oijen bij brieven van 3 en 17 februari 2017, aangevuld bij brief van 30 mei 2017 de gestelde vermogensschade van verzoeker nader toegelicht. Verzoekers standpunt laat zich als volgt samenvatten.

In [jaar] is verzoeker op het internaat begonnen op [opleiding]. Het eerste jaar moest hij overdoen. Na sluiting van het internaat in [jaar] is verzoeker elders naar [opleiding] gegaan, welke hij in [jaar] heeft afgerond. Hierna heeft verzoeker een half jaar [opleiding] gedaan, maar hij is hiermee na een half jaar gestopt omdat deze opleiding een verkeerde keuze bleek te zijn. Begin [jaar] is verzoeker overgestapt naar [opleiding]. Het eerste jaar heeft hij wegens ziekte gedoubleerd, maar hij heeft deze opleiding uiteindelijk in [jaar] wel succesvol afgerond. Nadien heeft verzoeker een aantal avondopleidingen gevolgd. Zijn opleiding aan [onderwijsinstelling], afdeling [afdeling] (hierna: [opleiding]) heeft hij tot en met het tweede jaar succesvol doorlopen (hij was toegelaten tot het derde jaar), hetgeen aantoont dat hij wel over de intellectuele capaciteiten beschikte om op dat niveau te functioneren, aldus verzoeker. Dat hij die opleiding toch niet heeft weten te voltooien houdt volgens verzoeker verband met de drukke combinatie tussen werk en opleiding.

Verzoeker is na het afronden van [opleiding] tussen [jaar] tot [jaar] achtereenvolgens werkzaam geweest als [functie], [functie], [functie] en [functie]. Vanaf [jaar] tot en met heden is verzoeker werkzaam als zelfstandig ondernemer. Tot [jaar] liep dit succesvol, maar daarna ging het bergafwaarts.

In de hypothetische situatie waarin verzoeker niet seksueel zou zijn misbruikt, zou hij vermoedelijk niet zijn blijven zitten in de eerste klas van [opleiding], zou hij niet [opleiding], maar [opleiding] succesvol hebben afgerond. Ook zou hij in dat geval een opleiding op HBO-niveau hebben gevolgd en een dienovereenkomstig carrièreverloop hebben gehad met bijpassend salaris van een [functie]. Het seksueel misbruik dat hem is aangedaan heeft gezorgd voor concentratieverlies, angst- en schaamtegevoelens en sociaal isolement. De vertrouwensrelatie met zijn ouders is door het misbruik aangetast en hij voelde zich buiten het gezin staan. Hij voelde zeer eenzaam en niet getroost. In de periode na het misbruik is verzoeker kortstondig verslaafd geweest. Ook heeft hij als jongere een verwarrende periode doorgemaakt met betrekking tot zijn geaardheid. Dit alles wijt verzoeker aan hetgeen broeder [naam] hem heeft aangedaan. Verzoeker heeft pas in [jaar] voor het eerst zijn geheim kunnen delen. Nadien is er nimmer meer over gesproken, waardoor het isolement voortduurde. Pas in [jaar] heeft hij met zijn oudere zus (die huisarts is) er over durven spreken en in [jaar] met zijn nieuwe partner. Lichamelijke klachten zorgen voor een herbeleving van het misbruik waardoor verzoeker vanaf circa [jaar] in een neerwaartse spiraal terecht komt. Hij decompenseerde, had last van dissociatieverschijnselen en herbelevingen. Het verdringingsmechanisme waarmee hij zich jarenlang staande heeft weten te houden, werkte niet langer. Dit heeft ook gevolgen (gehad) voor zijn eigen onderneming; verzoeker heeft vanaf zijn [leeftijd] tot zijn [leeftijd] niet op volle kracht kunnen werken. Zijn huwelijk strandde. Sinds [jaar] probeert verzoeker, op beperkte schaal, zijn bedrijf te hervatten. Verzoeker heeft vanaf [jaar] psychologische hulp, maar hij had aanvankelijk moeite met het bespreekbaar maken van het seksueel misbruik. De vermogensschade bestaande uit gederfde inkomsten wordt door verzoeker begroot €524.505,-- . Verzoeker maakt derhalve aanspraak op de maximaal te adviseren compensatie.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij mailbericht van 16 februari 2017 en bij brief van 2 juni 2017 te kennen gegeven af te zien van een nadere reactie op het standpunt van verzoeker.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van

‘uitzonderlijk seksueel misbruik’ voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 Verzoeker heeft een groot aantal bewijsstukken overgelegd, waaronder onder meer een schoolrapport van de lagere school, een toelatingsbewijs van [opleiding] uit [jaar] zeggende dat verzoeker het tweede leerjaar succesvol heeft afgerond en is toegelaten tot het derde jaar, diverse medische stukken en diverse jaarcijfers van zijn onderneming.

Op basis van deze overgelegde stukken is voor de Compensatiecommissie aannemelijk geworden dat verzoeker in zijn werkzame leven ten gevolge van het hem aangedane seksueel misbruik op een lager niveau en met een lager inkomen aan zijn werkzame leven is begonnen dan geval zou zijn geweest in hypothetische situatie zonder seksueel misbruik. In de periode kort na het seksueel misbruik is verzoeker naar een lager schooltype gegaan (van [opleiding] naar [opleiding]). Een causaal verband met het ernstige seksueel misbruik dat verzoeker kort daarvoor was aangedaan en dat als ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’ is bestempeld, is dan ook aannemelijk. Dit geldt eens te meer omdat hij middels het overgelegde toelatingsbewijs voor het derde jaar van [opleiding] heeft laten zien daadwerkelijk over hbo-capaciteiten te beschikken.

Het feit dat verzoeker op enig moment er voor heeft gekozen om als zelfstandig ondernemer aan het werk te gaan, is een eigen keuze van verzoeker geweest, waarvan niet valt in te zien dat die keuze of de directe gevolgen ervan voor rekening van verweerder dienen te komen. Wel is voor de Compensatiecommissie voldoende aannemelijk geworden dat de chronische winstdaling van verzoekers onderneming vanaf circa [jaar] (zoals valt af te leiden uit de overgelegde cijfers) mede wijten is aan de psychische problemen ten gevolge van het seksueel misbruik waarmee verzoeker vanaf die jaren meer en meer kampt. Uit het overgelegde huisartsenjournaal blijkt dat vanaf [jaar] in toenemende mate sprake is geweest van psychische problemen, die zeker met de kennis achteraf, goed te duiden zijn en in verband moeten worden gebracht met het trauma van het seksueel misbruik. Ook de huisarts legt in zijn verklaring van 1 februari 2017 een verband tussen enerzijds het seksueel misbruik en anderzijds het stranden verzoekers huwelijk, het sociaal zich afsluiten, zich in gesprekken terugtrekken en het uiteindelijk minder tot bloei komen van verzoekers onderneming. De verklaring d.d. 1 juli 2015 van [naam] (GZ-psycholoog) ondersteunt dit causaal verband eveneens. Zij maakt melding van het seksueel misbruik als oorzaak van verzoekers posttraumatisch stresssyndroom en van zijn problemen, zoals lang opgekropte woede, stemmingswisselingen, lang bestaande intrusies, en zijn ‘kort lontje’. Ook is invoelbaar en aannemelijk dat de in [jaar] bij verzoeker gediagnosticeerde [ziekte] (waarvan een causaal verband met het aangedane misbruik niet aannemelijk is geworden) en de behandelingen daarvoor hebben geleid tot herbelevingen aan dat seksuele misbruik.

Al de stukken in onderling verband en samenhang bezien maken voor de Compensatiecommissie voldoende aannemelijk dat het achterblijven van de inkomsten uit de onderneming vanaf circa [jaar] in bepaalde mate te wijten is aan het trauma van het seksueel misbruik waar verzoeker vanaf die tijd meer last kreeg, omdat het copingmechanisme van ‘weg drukken’, ‘dissociëren’ en ‘hard werken’ niet langer werkte. De daardoor geleden inkomstenschade dient voor vergoeding in aanmerking te komen. Bovendien is de inschatting van de Compensatiecommissie dat verzoeker ook voor de toekomst de nadelige effecten zal ondervinden, alleen al omdat hij vanuit een achterstand zijn onderneming weer moet opstarten, hij verhoogd kwetsbaar is, terwijl zijn pensioengerechtigde leeftijd nog enkele jaren op zich laat wachten. Ook die toekomstige inkomstenderving betreft de Compensatiecommissie in haar afweging.

4.6 Daarnaast kan verzoeker uiteraard ook aanspraak maken op een aanzienlijke vergoeding wegens geleden smartengeld voor het seksueel misbruik dat hem is aangedaan en dat als

'uitzonderlijk' heeft te gelden. Het seksueel misbruik vormde niet alleen een inbreuk op verzoekers lichamelijke, maar ook op zijn geestelijke integriteit. Broeder [naam] heeft ernstig verwijtbaar gehandeld. Dit heeft niet alleen geleid tot een verminderd levensgeluk van verzoeker zelf, maar heeft ook zijn relaties met zijn directe naasten (waaronder zijn voormalige en huidige partner en zijn kinderen) belast. De toekenning van de compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.7 Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €75.000,- voor zowel materiële als immateriële schade geadviseerd dient te worden.

4.8 Verzoeker heeft twee nota's inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. Het gaat allereerst om een nota van €335,54 (afkomstig van het advocatenkantoor Van Iersel Luchtman N.V. waar mr. Van Oijen aanvankelijk werkzaam was) en voorts om een nota van €5.672,18 (afkomstig van mr. Van Oijen zelf wegens zijn werkzaamheden als juridisch adviseur).

De Compensatiecommissie is van oordeel dat - gelet op artikel 22 van de Compensatiecommissie - beide facturen integraal voor vergoeding in aanmerking dienen te komen. Mr. Van Oijen heeft aan het Meldpunt kenbaar gemaakt dat de €335,54 dienen te worden overgemaakt op het rekeningnummer van Van Iersel Luchtman N.V.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- een bedrag van €75.000,- te betalen aan verzoeker, alsmede

- een bedrag van €335,54 ter zake van kosten van rechtsbijstand te betalen aan het advocatenkantoor Van Iersel Luchtman N.V., en

- een bedrag van €5.672,18 ter zake van kosten van rechtsbijstand te betalen aan mr. Van Oijen.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. D.J. van der K. (plv. voorzitter), mr. B. H. en mr. K.H. F., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 25 juli 2017 en is ondertekend door de plaatsvervangend voorzitter.

Plaatsvervangend voorzitter